Česká komora loterního průmyslu

Oponentura k materiálu:

Studie vlivu kriminality na hazard Nadačního fondu proti korupci

Česká komora loterního průmyslu ČR

Následující text je oponenturou k závěrům **Studie vlivu kriminality na hazard** (nadále Studie), jež byla zpracována pod hlavičkou **Nadačního fondu proti korupci** a občanského sdružení **Naši politici** analytikem **Januszem Koniecznym** (NFPK) a analytičkou **Šárkou Trunkatovou** (NP).

Studie si klade za cíl dokázat na základě dat z webové aplikace Mapakriminality.cz korelaci mezi kvantitou nabídky hazardních her v hernách a casinech a mírou kriminality. Zde je třeba uvést, že autoři nepoužívají původní data přímo od oficiálního zdroje, tedy Policie ČR, ale pouze z výše zmíněné webové aplikace, kterou provozuje organizace neziskového sektoru.

Oponentura k materiálu Studie vlivu kriminality na hazard Nadačního fondu proti korupci zpracovaná Českou komorou loterního průmyslu ČR (nadále pouze Oponentura) řeší otázku, zda jsou závěry oponované studie po stránce použité metodiky i interpretace výsledků, které z ní vzešly, správné, či alespoň do určité míry reprezentativní.

Oblast zkoumání nabídky hazardu ve vztahu ke kriminalitě

Je třeba upozornit, že autoři se ve své Studii nevěnovali hazardním hrám jako celku, ale zaměřili se pouze a exkluzivně na nabídku hazardních her v kamenných provozovnách, tedy hernách a casinech. Neřešili tedy, jaký vliv na kriminalitu mají hazardní hry nabízené prostřednictvím sítě internet či tzv. měkké hazardní hry, jako jsou číselné loterie. I když statistiky MFČR dávají hazardním hrám v kamenných provozovnách většinový podíl na celkových tržbách herního průmyslu v ČR, meziročně o desítky procent narůstá podíl hazardních her po internetu.[1] Jak dokazují aktuální poznatky adiktologů a psychiatrů, roste podíl problémových hráčů hazardních her, kteří hrají právě v prostředí internetu. Tento trend se ještě posílí v důsledku legalizace internetových casin (tedy totožných tvrdých sázkových her, které zatím byly legálně k dispozici pouze v kamenných provozovnách) od 1. 1. 2017 s účinností nového zákona 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

Autoři se domnívají, že v důsledku regulace či prohibice hazardních her v kamenných hernách a casinech dochází k poklesu zájmu o hraní hazardních her v populaci, což vede ke

[1] Hazardních hráčů přibývá, může za to internet | Týden.cz. Týden.cz - Aktuální zpravodajství v souvislostech [online]. Copyright © 2006 EMPRESA MEDIA, a.s. [cit. 27.03.2017]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/byznys/cesko/hazardnich-hracu-pribyva-muze-za-to-internet_392292.html

snížení kriminality. **Nijak ale neověřili, zda má regulace nabídky hazardních her v kamenných prostředích skutečně za následek snížení zájmu hráčů v ČR o hraní hazardních her jako takových**. Mohli k tomu využít každoročně zveřejňovaných statistik MFČR o vývoji tržeb provozovatelů hazardních prostředků. Pokud by tak učinili, zjistili by, že z dostupných statistik vyplývá, že finanční prostředky (zjednodušeně sázky) hráčů do hazardních her neklesají, ale stagnují nebo dokonce mírně stoupají – zároveň však kriminalita v ČR obecně klesá. V roce 2015 bylo do hazardních her vloženo hráči 152,2 mld. Kč, což je o 10,2 procenta více než v roce 2014 a nejvíce v historických statistikách MFČR. Přitom v roce 2015 byl již trend regulace či prohibice heren a casin v řadě měst a obcí jasně patrný. Statistiky za rok 2016 ještě nejsou k dispozici (MFČR je zveřejňuje obvykle okolo poloviny následujícího roku).

Dle statistik MFČR je za rekordními sázkami jednak nárůst hraní na internetu, jednak dle názoru ČKLP zlepšující se ekonomická situace českých domácností, která dovoluje hráčům za zábavu ve formě hazardních her více utrácet.

Dále je třeba upozornit, že se Studie pouze velmi okrajově zabývá vlivem dalších kriminogenních faktorů na kriminalitu mimo hazard. Nehledí na fakt, že některé trestné činy mají jen těžko souvislost s hazardem. Příkladem může být např. mravnostní kriminalita, sprejerství, nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, maření výkonu úředního rozhodnutí, dopravní nehody a další. Majetková kriminalita, která **by mohla být** dávána do přímé souvislosti s hazardem, tvoří přibližně 50 % celkové kriminality v ČR, avšak jistě ne všechny majetkové trestné činy jsou v přímé souvislosti s hazardními hrami a je otázkou, do jaké míry se na tomto čísle právě hazard podílí.[2]

Argumentační stránka studie

Následují příklady argumentace, které autoři Studie typicky používají, a oponentní komentář:

Příklad 1

„Prokázat souvislost mezi hazardem a kriminalitou lze nejen analýzou ukazatelů kriminality a hazardu, ale i vlastní návštěvou heren, pozorováním nejbližšího okolí či investigativním průzkumem těchto míst.“ (str. 3).

Pozorování, možná lépe řečeno terénní průzkum či místní šetření situace v jednotlivých provozovnách, je samozřejmě legitimní a pro stanovený cíl studie nezbytný prvek. Pro srovnání ČKLP realizuje projekt tzv. inventarizace hazardu, kdy terénní pracovníci metodicky navštěvují všechny provozovny s hazardními hrami na území města či obce a podle stanovené

[2] Statistické přehledy kriminality za rok 2016 - Policie České republiky. Úvodní strana - Policie České republiky [online]. Copyright © 2017 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 27.03.2017]. Dostupné z: http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx
Konkrétně soubor *Statistiky od 01.01.2016 do 30.11.2016.zip*

metodiky zjišťují různé údaje. Předepsány jsou pro každou provozovnu dvě návštěvy, jedna v denních, druhá v nočních hodinách. Kromě údajů zjištěných místním šetřením se ke každé provozovně shromažďují i statistiky trestné činnosti od PČR či MP v souvislosti s její existencí.

V případě oponované Studie ale žádná metodika „návštěv a pozorování heren“ není doložena, není popsáno kolik provozoven, v jakém čase a v jaké lokalitě je zpracovatelé navštívili, ani jaké údaje standardně shromažďovali. Proto tento dílčí závěr působí spíše jako osobní dojem než jako důkazy a fakty podložené tvrzení. „Velmi totiž záleží na souběhu různých faktorů a specifických vlastností míst, pověsti místa, denní doby či počasí, a zároveň na vlivu osobnosti každého člověka. Z výzkumu v Edinburghu například vyplynulo, že na strach žen působilo jak špatné osvětlení zabraňující lepšímu přehledu o lokalitě, tak přílišné osvětlení umožňující potenciálním útočníkům sledovat svou oběť.“[3] „Míra nerovnosti je u nás nízká, a tak se bezproblémová místa a jejich obyvatelé často překrývají s místy problémovými. Lokalita tak nemusí hrát při vzniku trestného činu roli…[4]

Příklad 2

„Dokonce byl zaveden termín jako „drogová kriminalita“. Velice názorně je vztah kriminality a drog znázorněn ve filmu My děti ze stanice ZOO. Ovšem s tvrdým hazardem je situace podobná a klidně by bylo možné zavést termín „hazardní kriminalita“. (str. 3)

Autor ilustruje vztah kriminality a drog na základě filmu z osmdesátých let, který, ač má být příběhem skutečné osoby, jistě nemá dostatečnou výpovědní hodnotu o korelačním potažmo kauzálním vztahu drog a kriminality. Autor studie dále dává na základě této generalizace do stejného vztahu hazard a kriminalitu. Film, který se navíc ani netýká problematiky hazardních her, není dostatečným důkazním materiálem pro takovéto závěry.

Jedná se tedy o další závěr oponované Studie, na kterém lze symbolicky ukázat, že zpracovatelé argumentují jednotlivostmi, osobními dojmy a informacemi, které ani nemají k tématu hazardu přímý vztah. Pokud již autor pro názornost volil metodu ztvárnění problematiky hazardu a kriminality ve filmové dramatické tvorbě, mohl použít příklady daleko vhodnější (např. filmy Casino, Podraz či Dannyho parťáci). Nicméně u těchto filmů hraje hazard spíše roli atraktivní kulisy k celkové zápletce.

Příklad 3

[3] JÍCHOVÁ, Jana. *Kriminalita a její percepce v městském prostředí.* Praha, 2013. Disertační práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje.
[4] [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: http://tech.ihned.cz/hnfuture/c1-61260990-mapy-zlocinu-a-ceska-realita

„Na dotaz, zdali by nebylo vhodnější své peníze neprohrávat v hernách, často sami přiznají, že jsou na hazardu zkrátka závislí, neboť jsou jím všude obklopeni.“ (str. 4)

Stejně jako v případě vyvození závěrů z pozorování okolí heren a casin, i zde chybí metodika získávání informací a bližší statistické údaje o vzorku populace, se kterým byly vedeny rozhovory, a jiné standardní náležitosti kvalitních odborných sociologických studií. Z citace výše uvedené vyplývá, že rozhovor byl veden s více osobami a to takovými, které mají zkušenosti s hazardními hrami, potažmo jsou na nich závislí. Tudíž využití této informace ve Studii není relevantní.

Navíc není pravda, že je každý člověk ve svém životě obklopen všudypřítomným hazardem. Hazard je dostupný pouze v jednotlivých kamenných provozovnách nebo v prostředí internetu v místech, které si zájemce musí úmyslně vyhledat. O všudypřítomnosti hazardu lze hovořit s určitou nadsázkou u tzv. měkkého hazardu, jako jsou zejména okamžité loterie (lidově „stírací losy“). Ty jsou nabízeny mimo jiné i na přepážkách poboček České pošty. Tvrdé hazardní hry jsou ale k dispozici pouze ve výlučném a přísně regulovaném prostředí heren a casin, případně internetových casin.

Výklad zjištěných dat

Ve studii je pro každý kraj zpracována tabulka, která má potvrdit/či ze které autor vyvozuje závěr, že míra vstřícnosti k tvrdému hazardu přímo ovlivňuje míru kriminality v jednotlivých městech. Následně autor vybírá pouze ta města z každého kraje, která zavedla nulovou toleranci hazardu či ho výrazně omezila anebo mají obecně v čase nízkou míru tolerance k hazardu. V další tabulce pak vyzdvihuje, jak se v těchto městech v porovnávaných obdobích (leden – listopad 2013 a leden – listopad 2016) snížila míra kriminality a vyvozuje z těchto údajů závěr, že hazard má výrazný vliv na kriminalitu.

Autor se ale dopustil zásadní metodické chyby, když nevěnoval pozornost tomu, jak se v období 2013 až 2016 vyvíjela statistika kriminality v ČR všeobecně. Tento lehce dostupný údaj přímo od primárního zdroje (PČR) dokazuje, že ve sledovaném období došlo k všeobecnému poklesu kriminality v ČR v průměru o 33 procent, a to zcela bez ohledu na lokální nabídku hazardních her v kamenném prostředí. To dokládá i níže uvedená tabulka. Pokud se zprůměruje pokles kriminality v obcích, které si autor pro Studii vybral, lze dojít k totožnému číslu jako na celorepublikové úrovni, a to k 33 %.

Jak je demonstrováno v tabulce níže, kriminalita se v ČR v posledních letech snížila obecně.[5] V žádném případě tak nemůže být na základě výše (a níže) zmíněných statistik dávána do souvislosti míra tolerance k hazardu a míra kriminality.

[5] [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/kriminalita-cesko-pokles-0he-/krimi.aspx?c=A170124_131525_krimi_jkk

Česká komora loterního průmyslu

Celková míra kriminality v ČR v porovnání za období leden – listopad 2013 a období leden – listopad 2016 klesla o 33%. Pro ilustraci snížení míry kriminality v tomto období je zpracována tabulka s mírou kriminality na úrovni měst v Moravskoslezském kraji.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Město	Počet spáchaných trestných činů 2013 leden - listopad	Počet spáchaných trestných činů 2016 leden - listopad	Procentuální vyjádření poklesu kriminality
Bílovec	247	108	56%
Bohumín	893	467	47%
Bruntál	906	525	42%
Český Těšín	689	416	40%
Frenštát p. Radhoštěm	508	214	58%
Frýdek Místek	2043	1476	28%
Frýdlant n. Ostravicí	691	393	43%
Fulnek	176	99	44%
Havířov (1+3)	2762	1513	45%
Hlučín	852	435	49%
Hradec n. Moravicí	186	101	46%
Jablunkov	250	174	30%
Karviná (1+7)	2203	1435	35%
Kopřivnice	760	413	46%
Kravaře	412	200	51%
Krnov	899	534	41%
Nový Jičín	1150	822	29%
Odry	189	135	28%
Opava	1703	1197	30%
Orlová	1101	611	45%
Ostrava	15909	10076	37%
Petřvald	227	143	37%
Příbor	342	212	38%
Rýmařov	411	270	34%
Studénka	227	131	42%
Třinec	877	654	35%
Vítkov	353	210	41%
Vratimov	562	317	44%
Vrbno p. Pradědem	135	98	27%
Celkové procentuální vyjádření poklesu kriminality			**40%**

Jak je vidět z tabulky, kriminalita poklesla naprosto ve všech městech, a to v rozmezí od 27 % do 56 %, v průměru klesla v Moravskoslezském kraji o 40 %. Autor v závěru z dat v Moravskoslezském kraji uvádí, že *„doslova ve všech zkoumaných případech radikálně klesla míra kriminality po tom, co se radikálně omezil tvrdý hazard a tedy podstatně snížil počet hracích přístrojů.“* (str. 20) – Výklad je mylný. Jedno ze základních statistických pravidel je, že korelace neznamená kauzalitu. Míra kriminality klesla naprosto ve všech městech, nejen tam, kde se radikálně omezil tvrdý hazard. Např. v Bruntále, který je ve studii popsán jako jedno z nejvíce hazardních měst (v roce 2013 zde bylo 223 výherních hracích přístrojů, v roce 2016 pak 163 výherních hracích přístrojů) poklesla míra kriminality o 42 %, kdežto např. v Českém Těšíně, kde se podle studie ve sledovaných obdobích snížil počet hracích přístrojů z 295 na 5, klesla míra kriminality „jen“ o 40%. Aby byl rozdíl ještě markantnější, je uveden jako příklad ještě město Vrbno pod Pradědem, které roku 2016 na svém území nemělo již žádné hrací automaty, a přesto zde klesla kriminality „jen“ o 27%. V Hradci nad Moravicí, kde se počet automatů ve sledovaných obdobích nezměnil (6 výherních hracích přístrojů), klesla i tak míra kriminality o 43%. **Závěr, že *„výrazné omezení tvrdého hazardu přináší zároveň podstatné snížení míry kriminality,“* (str. 20) který tak autoři Studie vyvozují, je naprosto mylný**. Vzhledem k ostatním údajům nebyla pozitivní korelace mezi hazardem a kriminalitou prokázána.

Na základě předchozího odstavce lze také vyvrátit tvrzení, že *„ukazatel kriminality nejčastěji nepatrně poklesl, a to mnohem méně, než v případě měst, která přijala razantní regulaci hazardu, kdy kriminalita následně mnohdy klesla až na poloviční úroveň.“* (str. 9). **Tento výrok je tedy nejen mylný, ale dokonce lživý**.

Moravskoslezský kraj nebyl vybrán účelově, ale čistě jako ilustrační. Níže je tedy přiložena tabulka s procentuálním vyjádřením kriminality na úrovni krajů. Míra kriminality poklesla ve všech krajích a to v rozmezí od 19 % do 40 %.[6]

ČESKÁ REPUBLIKA

Kraj	Počet spáchaných trestných činů 2013 leden - listopad	Počet spáchaných trestných činů 2016 leden - listopad	Procentuální vyjádření poklesu kriminality
Praha	75 533	52 267	31%
Středočeský	34 777	20 733	40%
Jihočeský	13 980	10 254	27%
Plzeňský	12 610	9 050	28%
Ústecký	28 023	17 252	39%
Královéhradecký	9 988	6 806	32%

[6] V tabulce byly použity údaje z oficiálních statistik Policie ČR dostupné na webové stránce. Kriminalita - Policie České republiky. Úvodní strana - Policie České republiky [online]. Copyright © 2017 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 20. 03. 2017]. Dostupné z: http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx

Jihomoravský	27 837	20 263	27%
Moravskoslezský	39 979	24 683	38%
Olomoucký	13 845	10 782	22%
Zlínský	8 616	6 984	19%
Vysočina	8 213	5 675	31%
Pardubický	8 483	5 616	34%
Liberecký	12 970	8 591	34%
Karlovarský	7 746	4 618	40%
ČR	**302 600**	**204 040**	**33%**

Dále se ve studii uvádí: *„Ústí nad Labem je největší město kraje a vysoká kriminalita je ovlivněna i jinými faktory než hazardní byznysem, … v roce 2013 bylo v Ústí povoleno 389 herních automatů, v roce 2016 je to již 507.“* (str. 55).

Autor sice říká, že vysoká kriminalita v Ústí nad Labem je ovlivněna i jinými faktory než hazardem, zároveň ale píše, že se počet automatů zvýšil. Tato informace je nerelevantní a zbytečná, vzhledem k tomu, že se ve sledovaném období snížila míra kriminality o celých 41 % při zvýšení počtu hracích automatů o 30 %.

V tabulce Plzeňského kraje (str. 70) autor uvádí, že z hlediska tolerance k hazardu je město Holýšov na 1. místě (v roce 2013 zde bylo 21 výherních hracích přístrojů, v roce 2016 pak 83 výherních hracích přístrojů), přesto je zde v rámci kraje nejnižší míra kriminality. Naopak v Rokycanech je zavedena nulová tolerance k hazardu (v roce 2013 zde bylo 76 automatů, v roce 2016 pak žádný), a přesto je zde míra kriminality druhá nejvyšší. Stejně je na tom město Domažlice, kde je také zavedena nulová tolerance k hazardu (v roce 2013 zde bylo 288 výherních hracích přístrojů, v roce 2016 pak žádný) a míra kriminality je jedna z nejvyšších v kraji. Tyto údaje tedy pozitivní korelační vztah hazardu a kriminality nejen nepotvrzují, ale dokonce vyvracejí. To je doloženo také v následující tabulce, ve které je výběr měst, která jsou zvlášť vyobrazena ve Studii jako „příkladná“ města, která buď zavedla nulovou toleranci k hazardu, snížila počet výherních hracích automatů anebo mají obecně v čase nízkou toleranci k hazardu.

Město	Počet spáchaných trestných činů 2013 leden - listopad	Počet spáchaných trestných činů 2016 leden - listopad	Procentuální vyjádření poklesu kriminality	Počet výherních hracích automatů za rok 2013	Počet výherních hracích automatů za rok 2016	Procentuální pokles výherních hracích automatů
Moravskoslezský kraj						
Bílovec	247	108	**56%**	25	0	**100%**
Bohumín	893	467	**48%**	120	1	**99%**
Český Těšín	689	416	**40%**	295	5	**98%**
Frenštát p. Radhoštěm	508	214	**58%**	61	3	**95%**

Frýdlant nad Ostravicí	691	393	**43%**	78	1	**99%**
Fulnek	176	99	**44%**	25	0	**100%**
Hlučín	852	435	**49%**	67	0	**100%**
Hradec nad Moravicí	186	101	**46%**	6	6	**0%**
Kravaře	412	200	**51%**	19	0	**100%**
Vrbno pod Pradědem	**135**	**98**	**27%**	**14**	**0**	**100%**
Průměr			**46%**			
Hranice	623	436	**30%**	176	14	**92%**
Kojetín	**145**	**146**	**0%**	**39**	**0**	**100%**
Zlínský kraj						
Hulín	**211**	**173**	**18%**	**9**	**8**	**11%**
Kroměříž	**675**	**559**	**17%**	**144**	**0**	**100%**
Otrokovice	413	316	**23%**	151	0	**100%**
Slavičín	**77**	**39**	**49%**	**7**	**9**	**-28%**
Průměr			**27%**			
Jihomoravský kraj						
Blansko	**800**	**581**	**27%**	**128**	**0**	**100%**
Boskovice	**366**	**278**	**24%**	**156**	**6**	**96%**
Letovice	**277**	**229**	**17%**	**21**	**3**	**86%**
Šlapanice	473	301	**36%**	36	0	**100%**
Tišnov	360	241	**33%**	52	0	**100%**
Průměr			**27%**			
Kraj Vysočina						
Bystřice n. Pernštjenem	**204**	**167**	**18%**	**32**	**0**	**100%**
Jihlava	**1663**	**1231**	**26%**	**484**	**1**	**99,80%**
Nové město na Moravě	**232**	**165**	**29%**	**64**	**0**	**100%**
Polná	177	118	**33%**	11	8	**27%**
Třešť	**182**	**129**	**29%**	**5**	**0**	**100%**
Velké Meziříčí	461	296	**36%**	23	0	**100%**
Žďár nad Sázavou	716	354	**51%**	213	0	**100%**
Průměr			**32%**			
Pardubický kraj						
Lanškroun	**292**	**211**	**28%**	**41**	**0**	**100%**
Litomyšl	334	213	**36%**	79	0	**100%**
Skuteč	**219**	**161**	**26%**	**6**	**0**	**100%**
Vysoké Mýto	313	174	**44%**	78	1	**99%**
Průměr			**34%**			
Královéhradecký kraj						
Dvůr Králové nad Labem	485	285	**41%**	79	1	**99%**
Nová Paka	**206**	**149**	**28%**	**97**	**0**	**100%**
Liberecký kraj						
Nový Bor	618	323	**48%**	39	1	**97%**

Železný Brod	145	128	12%	45	9	80%
Ústecký kraj						
Česká Kamenice	206	151	27%	4	0	100%
Kadaň	537	264	**51%**	169	2	**99%**
Karlovarský kraj						
Nejdek	104	79	24%	25	0	100%
Ostrov	605	339	44%	44	71	-61%
Jihočeský kraj						
Blatná	264	111	**58%**	40	0	**100%**
Písek	739	610	17%	204	0	100%
Třeboň	335	205	**39%**	15	0	**100%**
Vimperk	244	172	**30%**	40	0	**100%**
Průměr			**36%**			
Plzeňský kraj						
Dobřany	127	121	5%	8	0	100%
Domažlice	470	357	**34%**	288	0	**100%**
Klatovy	581	405	**30%**	133	0	**100%**
Rokycany	501	366	27%	76	0	100%
Průměr			**24%**			
CELKOVÝ PRŮMĚR			**33%**			

Tabulka obsahuje celkem 46 obcí, z nichž 20 obcí (modře označené) přímo odporuje tvrzení Studie, že ke snížení míry kriminality ve zmíněných městech vedlo právě snížení tolerance k hazardu. V těchto 20 obcích totiž klesla míra kriminality procentuálně méně, než je průměr pro daný kraj.

Ve 2 obcích – ve Slavičíně a Ostrově – klesla rapidně míra kriminality (o 49 % a o 44 %) dokonce i přes poměrně velké procentuální navýšení hracích automatů (o 28 % a o 61 %). Ve Slavičíně tak míra kriminality klesla o 30 % více, než je průměr pro Zlínský kraj, o 16% více, než je celorepublikový průměr. V Ostrově pak míra kriminality klesla o 4 % více, než je průměr pro Karlovarský kraj a o 11 % více, než je celorepublikový průměr.

Při průměru všech obcí, které jsou autory dávány za vzor jako obce s nízkou tolerancí k hazardu, dojdeme k 33% snížení míry kriminality, což je naprosto shodné procentuální snížení kriminality v rámci průměru ČR. Na základě výše zmíněné tabulky lze tedy s klidným konstatovat, že dle dostupných statistik nemá zavedení nulové tolerance či rapidní snížení počtu hracích automatů na snížení kriminality žádný praktický vliv a závěry Studie jsou tedy mylné.

Závěr

Závěrem této Oponentury je, že pozitivní korelace mezi hazardem a kriminalitou se autorům nepodařilo prokázat, i když v důsledku chybné interpretace dat tvrdí opak. Korelace

neimplikuje kauzalitu, nad kterou se autoři studie nezamýšleli. Jak vyplývá z této Oponentury, kvantita nabídky hazardních her není kauzálně spjata s mírou kriminality v dané lokalitě. **Autoři se dopustili zásadní metodické chyby, když se nezajímali o celkový trend vývoje kriminality v ČR**. Pokud by tak učinili, zjistili by, že ve sledovaném období došlo k celkovému poklesu trestné činnosti o 33 procent bez ohledu na vývoj nabídky hazardních her, a to i přes rekordní objem vsazených částek (meziroční nárůst od 2014 do 2015 o 10,2 procenta). Pravděpodobným důvodem rekordního zájmu populace o hazardní hry vyjádřeného rekordní útratou za tuto zábavu růst ekonomiky a z toho vyplývající zlepšení ekonomické situace českých domácností.

Navíc i autory použitá data a statistiky v řadě případů hypotézu pozitivní korelace míry vstřícnosti k hazardu a míry kriminality nepotvrzují nebo dokonce přímo vyvracejí (viz např. zvýšení počtu hracích automatů/snížení míry kriminality v Ústí nad Labem). Průměrné snížení kriminality ve obcích, které mají obecně v čase nízkou míru tolerance k hazardu nebo ve sledovaném období zavedly nulovou toleranci či rapidně snížily počet výherních hracích přístrojů, je stejné, jako je celorepublikový průměr, tedy 33 %.

Jednou z dalších trhlin Studie je chybějící metodika jak u pozorování v okolí heren a casin, tak u rozhovorů s hráči.

Mimo fatální nedostatky v argumentaci a nesprávné závěry zjištěných dat je studie jazykově primitivní, obsahuje překlepy a gramatické a stylistické chyby. Navíc je použita chybná citace webových stránek, některé jsou již nefunkční a kvůli nerespektování citační normy pro webové stránky není možné zjistit, zda byla stránka funkční v době zpracování Studie.

Závěrem tedy vyplývá, že celá Studie vlivu hazardu na kriminalitu nemá žádnou výpovědní hodnotu, jak je vidět z výše popsaných skutečností. Autoři si zřejmě nejdříve stanovili závěr, na základě kterého pak zpracovávali data. Jinak zde neexistuje racionální vysvětlení, jak by autoři Studie mohli z údajů dojít k tomu, že míra kriminality se snižuje v závislosti na omezení tvrdého hazardu.

Ze všech výše uvedených důvodů je nutné dospět k tvrdému, ale objektivnímu závěru, že se jedná o dokument velmi nízké odborné úrovně, jehož hodnota pro posouzení vlivu hazardu na kriminalitu v ČR je téměř nulová.

Stanislav Brunclík

Prezident České komory loterního průmyslu